

Bundesministerium
für Bildung
und Forschung

KAUSA Savjetnik za roditelje: Strukovno obrazovanje u Njemačkoj

Roditelji doseljenici pružaju podršku svojoj djeci pri ulasku u profesionalni život

BOSANSKI | HRVATSKI | SRPSKI – BOSNISCH | KROATISCH | SERBISCH

Sadržaj

Pozdravna riječ	2
„Uvjeren sam u prednosti dvojnog sistema obrazovanja.“	4
Pregled dvojnog sistema obrazovanja	5
Uspješan start u strukovno obrazovanje	6
Radna praksa često može biti vrlo korisna.....	7
Put do posla iz snova.....	8
Agencija za rad – kompetentan savjetnik.....	10
Komore – važna mjesta za informiranje o strukovnom obrazovanju.....	11
Zaobilaznim putem ka happy endu.....	12
Podrška tokom strukovnog obrazovanja	14
Porijeklo kao šansa: Iskoristiti prednosti dvojezičnosti	16
Netipičan odabir zanimanja	18
Zanimanje koje usređuje.....	20
Brojni putevi stoje otvoreni	22
Upis studija nakon strukovnog obrazovanja.....	23
Ostala savjetovališta	24
Impressum	25

Predgovor

Što želite za svoju djecu po završetku škole? Kakve sve brojne mogućnosti postoje po završetku škole općeg obrazovanja nisu uvijek svima poznate. Dobro obrazovanje pruža siguran temelj za uspješan poslovni život. Koji put bi trebala započeti vaša deca po završetku škole? Što ima više smisla, dobiti veći stupanj obrazovanja ili direktno tražiti neko mjesto za strukovno obrazovanje. Možda je studij na nekom univerzitetu baš prava stvar? Mlade žene i muškarci često znaju baš u to vrijeme tražiti savjet svojih roditelja, kako bi mogli donijeti tu važnu odluku za budućnost.

Ova brošura predstavlja vama, doseljenicima u Njemačku, mogućnosti obrazovanja u našoj zemlji. Tu je objašnjeno kako funkcionira sustav obrazovanja i na koji način vi možete pomoći svom djetetu pri izboru struke. Osim toga možete naći informacije o tome gdje roditelji mogu dobiti savjet i podršku da sami mogu svom djetetu dati bolji savjet. Izvještaji o iskustavima obitelji iz raznih zemalja dotični govore o tome kako su oni pratili svoje dijete u fazi prelaska iz škole u zanimanje.

Kamen temeljac uspješne poslovne budućnosti u Njemačkoj može biti primjerice i majstorska diploma ili studij. Ima puno puteva što vode do cilja. Za sve one koji se već nalaze u poslovnom životu stručno usavršavanje pruža mogućnost napredovanja.

Kad vi kao roditelji prikupite informacije o temi obrazovanja, onda sami možete pomoći svom djetetu da pronađe svoj put. Budite savjetnik i koristite razne ponude podrške kod svladavanja ovog zadatka.

Želja nam je da vas čitanje ove brošure veseli, a vašoj djeci želimo puno uspjeha u poslovnoj budućnosti!

Vaše Savezno ministarstvo za obrazovanje i istraživački rad

” Od najveće je prednosti čvrsta veza s praksom.

Fousiye Maarouf, vlasnica reklamne agencije, zna o čemu govori.

Fousiye Maarouf provodi praktično osposobljavanje komercijalista u svojoj reklamnoj agenciji.

„Uvjerena sam u prednosti dvojnog sistema obrazovanja.“

„Moje je iskustvo da mladi ljudi trebaju uzore i podršku. Stoga roditelji igraju i po pitanju obrazovanja veliku ulogu te bi trebali što ranije moguće biti podrška svojoj djeci, a ne tek kratko prije polaganja završnog ispita. To je najvažnije. Dosljedno moraju ostati aktivni i uvijek iznova nuditi svoju pomoć. Tako je to bilo s mojim roditeljima i ja sam im zahvalna na tome što su mi objasnili koliko su važne dobre ocjene i strukovno obrazovanje.“

Uvjerena sam u prednosti dvojnog sistema obrazovanja. Ono učenicima nudi jedinstvenu mogućnost povezivanja praktičnih i teoretskih znanja, dok je od najveće prednosti čvrsta veza s praksom. Učenici su tokom cijele godine integrirani u poslovanje poduzeća koje provodi praktično osposobljavanje i stječu tako temeljit uvid u oblikovanje svakog pojedinog poslovnog procesa. Osim toga, nakon praktičnog osposobljavanja učenicima se nudi mogućnost da budu preuzeti od poduzeća u kojem su obavljali stručnu praksu i tako dobiju stalno radno mjesto.“

Prednosti koje dvojni sistem obrazovanja nudi mladim ljudima

- veliki izbor profesionalnih mogućnosti
- zarađivanje novca već tokom strukovnog obrazovanja
- priznato zanimanje
- dobre šanse na tržištu rada

Pregled dvojnog sistema obrazovanja

Ovdje ćete za početak pronaći nekoliko ključnih pojmova i važnih uputa na temu dvojnog sistema obrazovanja:

Ugovor o stručnoj praksi

Ugovor o stručnoj praksi regulira prava i obaveze učenika i poduzeća te mora biti potpisan od obje strane. Ugovor, između ostalog, određuje visinu novčane naknade, trajanje stručne prakse i ispite koji se moraju polagati.

Ispiti

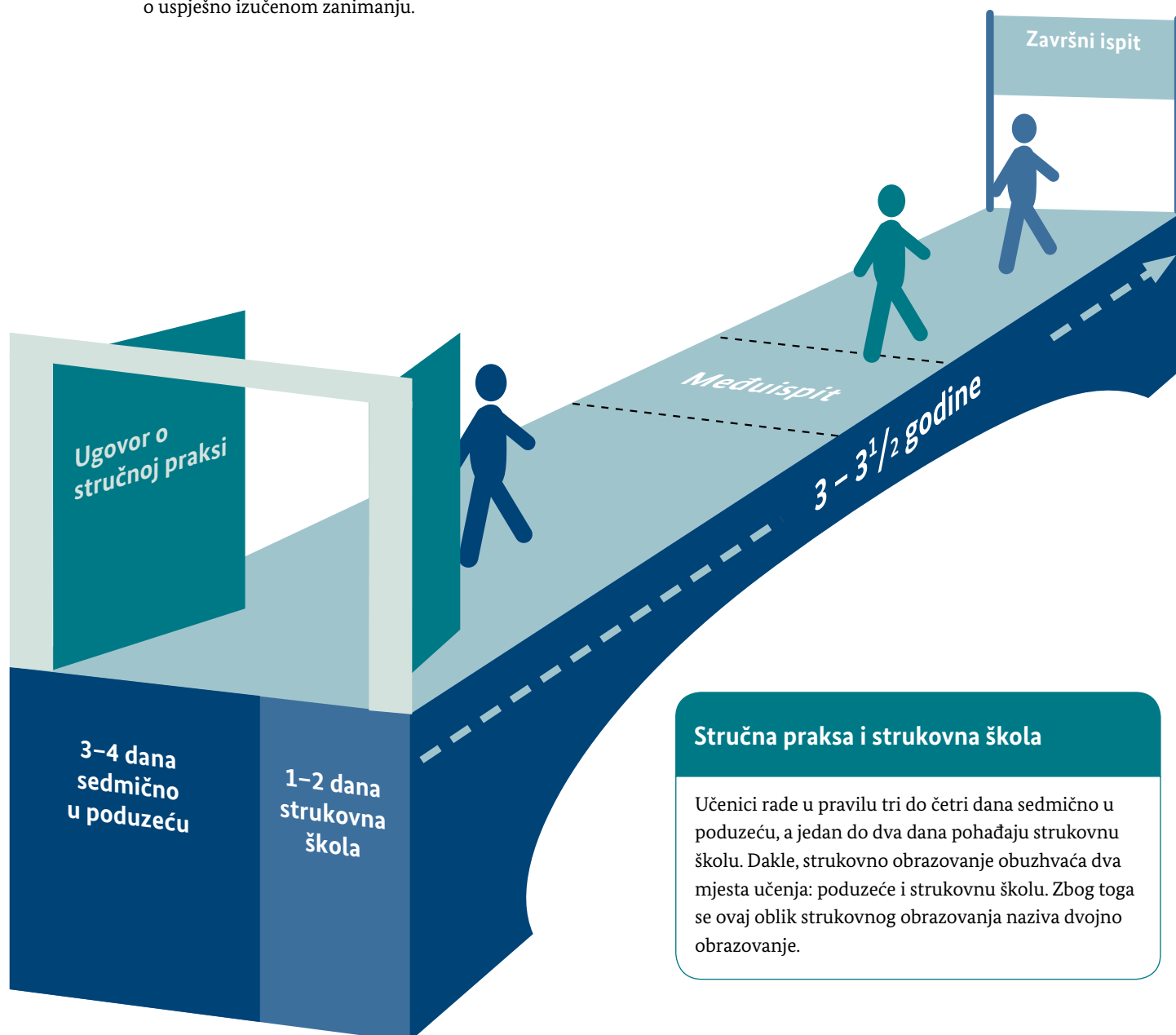
Tokom strukovnog obrazovanja učenici moraju polagati dva ispita. Polovicom strukovnog obrazovanja učenici moraju polagati međuispit, a na kraju završni ispit. Svjedodžba je priznata na državnoj razini i služi kao uvjerenje o uspješno izučenom zanimanju.

Trajanje strukovnog obrazovanja

U pravilu dvojno strukovno obrazovanje traje tri do tri i pol godine. Strukovno obrazovanje može biti skraćeno ukoliko učenici posjeduju stručno-praktična i školska predznanja ili pokazuju nadprosječne rezultate tokom strukovnog obrazovanja.

Strukovno obrazovanje s dijelom radnog vremena

Fleksibilno oblikovanje trajanja strukovnog obrazovanja pruža, primjerice, mladim majkama i očevima mogućnost strukovnog obrazovanja uz porodicu.

Stručna praksa i strukovna škola

Učenici rade u pravilu tri do četiri dana sedmično u poduzeću, a jedan do dva dana pohađaju strukovnu školu. Dakle, strukovno obrazovanje obuhvaća dva mjesta učenja: poduzeće i strukovnu školu. Zbog toga se ovaj oblik strukovnog obrazovanja naziva dvojno obrazovanje.

Uspješan start u strukovno obrazovanje

Koje zanimanje je ono pravo za moju kćer ili mog sina? To je veoma zanimljivo i važno pitanje o kojem biste Vi kao roditelji trebali razgovarati s Vašim djetetom već od sedmog razreda škole.

Otprilike 330 strukovnih zanimanja stoji na odabir. Pored toga postoji i veliki broj mogućnosti školskog strukovnog obrazovanja. Razmislite zajedno: gdje se nalaze prednosti i interesi Vašeg djeteta? Koje talente posjeduje Vaša kćer ili Vaš sin? Možda je Vaše dijete zanatski nadareno ili se možda rado brine o dobrobiti drugih. Odgovori će dati prve indikacije na kojem biste području ili profesionalnom polju trebali zajedno s Vašim djetetom tražiti odgovarajuće zanimanje.

U potrazi za odgovarajućim zanimanjem i mjestom stručne prakse stoji Vam na raspolaganju veliki broj mogućnosti informiranja i savjetovanja. Najvažnija mjesta i izvore za informiranje pronaći ćete u ovom poglavlju. Kako različiti mogu biti putevi do uspjeha, ilustriraju primjeri Ioannisa Papatthanasioua i Valeriye Rengevych.

Što je radna praksa?

Radna praksa tokom škole traje uglavnom dvije do tri nedjelje. Učenice i učenici posjećuju poduzeća i stječu uvid u radnu svakodnevicu te поближе upoznavaju neku branšu ili određeno zanimanje. U većini škola praksa je na nastavnom planu od osmog razreda.

Kako možete pružiti podršku svom djetetu pri odabiru zvanja?

- Ne ispuštajte iz vida školske ocjene – što je bolja svjedodžba, to su veće šanse za pronalaženje dobrog poduzeća za obavljanje stručne prakse.
- Posjećujte primanja i roditeljske sastanke. Tu ćete dobiti informacije o odabiru zanimanja.
- Razgovarajte o mogućnostima i šansama za obavljanje prakse kako biste pomogli Vašem djetetu pri pronalaženju odgovarajućeg zanimanja.
- Pratite Vaše dijete na informativne skupove, kao na primjer na sajmove strukovnog obrazovanja.

Radna praksa često može biti vrlo korisna

Durmis Özen Palma je učitelj i koordinator za profesionalno usmjeravanje u jednoj od hamburških škola. U razgovoru objašnjava kako je radna praksa važna te koju ulogu igraju roditelji pri odabiru zanimanja.

Vi savjetujete učenice i učenike na temu profesionalno usmjeravanje? Kakva ste iskustva imali pri tome?

Moje je iskustvo da učenici često točno ne znaju što žele biti. Sveukupno je u ponudi oko 330 dvojnih strukovnih zanimanja, ali mnogi učenici poznaju samo nekolicinu njih, premda se može dosta toga učiniti da bi se upoznala veće raznolikosti zanimanja.

Igra li pritom radna praksa važnu ulogu?

Da, zbog toga, primjerice, naša škola pridaje veliku važnost tome da učenice i učenici obave što veći broj radnih praksa. To je dobra mogućnost za stjecanje uvida u zanimanja koja ih interesiraju. Mladi su ljudi pritom relativno slobodni u odabiru te se još ne moraju konačno odlučiti. Neki od njih ustanove na kraju prakse da određeno zanimanje ipak nije za njih, ali to također spada u profesionalno usmjeravanje. Osim toga, radna praksa u mnogim slučajevima otvara vrata u poduzeće, eventualno s izgledom za buduće mjesto stručne prakse.

Kako roditelji mogu pružiti svojoj djeci podršku?

Najvažnije je prije svega da djeca vide kako roditelji pokazuju zanimanje za njih. Roditelji mogu, na primjer, od svoje kćeri ili svog sina zahtijevati da se informira ili da se brine o mjestu radne prakse prema motu: „Jesi li već ...?“ Roditelji mogu, primjerice, usmjeriti pažnju na različita profesionalna polja zastupljena u krugu porodice ili poznanika.

Što očekuje škola od roditelja po pitanju profesionalnog usmjeravanja?

Mi trebamo podršku roditelja jer škola ne može sve sama.

Kako će moje dijete dobiti mjesto radne prakse?

- Savjetujte se zajednički o tome koje zanimanje i koje poduzeće dolazi u obzir po pitanju radne prakse.
- Tražite direktan razgovor s razrednicom ili razrednikom.
- Čitajte zajedno s Vašim djetetom oglase za mjesta stručne prakse.
- Raspitajte se u poduzećima u Vašoj sredini.
- Koristite vlastite kontakte: raspitajte se kod rodbine, prijatelja i na poslu da li neko poduzeće nudi mjesto za obavljanje radne prakse.

” **Ponekad učenici primijete tokom stručne prakse da određeno zanimanje ipak nije za njih, ali i to također spada u profesionalno usmjeravanje.**

Durmis Özen Palma daje savjet učenicima da zavire u što više profesionalnih polja.

” **Kompjuterskim vještinama moram jednako dobro vladati kao i zanatskim umijećem.**

Ioannis Papathanasiou, 21,
izučava za mehatroničara motornih vozila

Ioannis Papathanasiou – Strukovno obrazovanje za mehatroničara motornih vozila u poduzeću Motor Fritsche

Put do posla iz snova

„Školsko je razdoblje bilo teško za mene. Međutim, moji su roditelji uvijek stajali uz mene i motivirali me da ne odustanem od svega. Za to sam im sada zahvalan.

Oduvijek sam htio postati mehatroničar motornih vozila te sam već tokom školskog razdoblja odlazio na radnu praksu u različite radionice. Mjesto stručne prakse u sadašnjem poduzeću dobio sam zahvaljujući preporuci mog učitelja. Ugovor o stručnoj praksi bio mi je ponuđen još dok sam obavljao radnu praksu tokom škole. Naime, u radionici je jedan od zanatskih pomoćnika primijetio koliko već znam i mogu.

Prvi dani strukovnog obrazovanja bili su novo iskustvo za mene. Svako jutro rano ustati i raditi do popodne – na to sam se morao najprije priviknuti. Lijepo je to što na kraju mjeseca primam novac. Najdraži mi je rad sa šarafima. Ponekad je praksa, naravno, veoma naporna, kao na primjer kad ima puno posla. Što se tiče budućnosti, imam planove: kasnije rado želim postati majstor za motorna vozila.”

Magdalini Tsika, Ioannisova majka

„Ioannis je imao jako puno problema u školi. On je legasteničar i morao je pohađati privatnu i do punsku nastavu. Njegov je san oduvijek bio postati mehatroničar motornih vozila. Zbog toga sam ja obilazila radionice dok bi on bio u školi. Nakon toga smo pisali molbe, a on bi se predstavljao u radionicama.“

Sveukupno gledajući, nije bilo jednostavno. Morala sam pokucati na mnoga vrata kako bih doznala koji oblici potpore postoje i kako mu ja mogu pomoći. Za mene je bilo jasno: isprobat ćemo sve mogućnosti kako bi on mogao doći do svog posla iz snova. Primijetila sam jednu stvar: kad se roditelji brinu i interesiraju, onda će i pronaći odgovarajuću potporu za svoju djecu koja su u potrazi za dobrim mjestom obavljanja stručne prakse.“

Uvodno kvalificiranje – poseban oblik radne prakse

Mladi ljudi koji još nisu pronašli mjesto obavljanja stručne prakse, a ispunili su obavezu općeobrazovnog školovanja mogu sudjelovati u uvodnom kvalificiranju. Takvu radnu praksu u poduzećima u trajanju od šest do dvanaest mjeseci nudi Agencija za rad. Mlada osoba sklapa ugovor o praksi s poduzećem i za svoj rad prima mjesečnu novčanu naknadu. Na kraju praktikant dobiva od poduzeća svjedodžbu, a od komore certifikat o stečenim kvalifikacijama. Detaljnije informacije možete dobiti u obližnjoj Agenciji za rad. Nju ćete pronaći pod linkom [arbeitsagentur.de](https://www.arbeitsagentur.de).

” Htjela sam mu omogućiti da pronađe posao u željenom zvanju.

Magdalini Tsika raduje se što je njen sin uspomoć najbližih pronašao svoj put.

Agencija za rad – kompetentan savjetnik

Agencija za rad pruža podršku pri odabiru zani manja, informira o mogućnostima strukovnog obrazovanja i besplatno pomaže u potrazi za mjestom obavljanja stručne prakse.

Profesionalno savjetovanje

Zajednički razgovor Vas i Vašeg djeteta sa savjetnikom Agencije za rad pomaže pri profesionalnom usmjeravanju i potrazi za mjestom obavljanja stručne prakse. Termin možete dogovoriti telefonski. Na arbeitsagentur.de pronaći ćete pod „Partner vor Ort“ agenciju u Vašoj blizini.

Posjeta BIZ-u

Centre za profesionalno informiranje – poznate pod svojom njemačkom skraćenicom BIZ – možete posjetiti bez najave. Tamo Vam se nude informacije na temu raznih zanimanja i obrazovnih puteva. Pronaći ćete i dvojezični informativni materijal koji može pomoći pri orijentaciji.

Informacije na mreži

- Na stranicama berufenet.de i berufe.tv možete se iscrpno informirati o pojedinim profilima zanimanja.
- planet-beruf.de nudi mogućnost utvrđivanja jakih strana i profesionalnih interesa. Osim toga, ovdje ćete pronaći specijalne informacije za roditelje te, primjerice, brošure i biltene na raznim jezicima.
- Na stranici jobboerse.arbeitsagentur.de nudi se veliki broj mjesta radne i stručne prakse.
- Mjesta za školsko strukovno obrazovanje možete pronaći na stranici kursnet.arbeitsagentur.de.

Komore – važna mjesta za informiranje o strukovnom obrazovanju

Komore zastupaju poduzeća određenih profesionalnih orijentacija na regionalnoj razini te su nadležne za mnoga pitanja u strukovnom obrazovanju. One evidentiraju ugovore o stručnoj praksi, savjetuju strukovne instruktore i učenike te provode ispite.

Pored industrijske i trgovinske komore (IHK, vidi zdh.de/organisationen-des-handwerks/handwerkskammern.html) postoje još na primjer poljoprivredne, advokatske i liječničke komore.

Mnoge komore na svojim internetskim stranicama nude burzu praktičnog strukovnog osposobljavanja. Tu mladi ljudi mogu tražiti aktualne ponude mjesta za obavljanje stručne prakse i dobivaju savjete u vezi s odabirom zanimanja. Često se objavljuju i datumi regionalnih sajmova strukovnog obrazovanja na kojima se predstavljaju poduzeća zajedno sa svojim mogućnostima praktičnog osposobljavanja.

Industrijske i trgovinske komore nude zajedničku burzu mjesta za obavljanje stručne prakse: ihk-lehrstellenboerse.de.

Pregled zanimanja u zanatstvu možete pronaći na stranici handwerk.de.

”

Moje sadašnje zanimanje ranije nisam uopće poznavala.

Valeriya Rengevych pronašla je odgovarajuće strukovno zanimanje.

Valeriya Rengevych – Praktično osposobljavanje u pekari „Lieken Brot- und Backwaren“ u Lüdersdorfu za kvalificiranu radnicu na području prehrambene tehnologije

Zaobilaznim putem ka happy endu

Zahvaljujući savjetima okružne zanatske komore, organizacije koja pripada Zanatskoj komori, Valeriya Rengevych uspjela je pronaći mjesto za obavljanje stručne prakse. Aktivna podrška njene majke bila je Valeriyi pritom veliki oslonac.

„Najprije sam htjela postati kemijska laborantica te sam pokušala pronaći mjesto stručne prakse na ovom području, što mi nažalost nije uspjelo. Nakon toga sam otišla na savjetovanje u Okružnu zanatsku komoru u Schwerinu. Tamo sam se pojavila s veoma malom dozom samopouzdanja budući da sam dobivala jednu odbijenicu za drugom. Mislila sam da je razlog tome to što sam Ukrajinka pa sam htjela biti sigurna da su moje molbe ispravno napisane. Stoga sam željela da ih se još jednom pregleda.

Okružna zanatska komora mi je savjetovala da se informiram o području prehrambene tehnologije. Taj profesionalni profil ranije nisam uopće poznavala. Nakon toga

sam se o tom zanimanju raspitala još i u Centru za profesionalno informiranje. Kada sam vidjela da ono ima veze s kemijom i da laboratorijski rad spada u područje rada, odlučila sam se poslati molbu pekari „Lieken Brot- und Backwaren“. Kada je to prošlo uspješno, bila sam presretna

Moja majka mi je cijelo vrijeme prije i za vrijeme strukovnog obrazovanja pružala podršku i puno mi pomagala. Na primjer, zimi me je četiri nedjelje stalno vozila na posao jer svojom biciklom nisam mogla voziti po snijegu. Ili, kad bih imala loš dan, bila je za mene tu i mogla sam joj istresti cijelu dušu.“

Natalya Wilm, Valeriyina majka

„Pokušala sam što sam bolje mogla pomoći Valeriji tokom potrage za mjestom stručne prakse. Praktički sam bila posvuda s njom. Više puta sam išla s njom na sajam strukovnog obrazovanja. kući smo također razgovarale o tome koje branše za nju dolaze u pitanje. Neko je vrijeme doista bilo teško jer je primala puno odbijenica. Bila je frustrirana i pitala me je što da učini. Dijelila sam njen strah i bila zabrinuta za njenu budućnosti. Nisam htjela da bude nezaposlena.

Onda sam i ja s njom otišla u Okružnu zanatsku komoru i bila tako sretna da smo joj pronašle osobnu savjetnicu – tu sam znala da će iz mog djeteta postati nešto. Kad je nakon toga dobila mjesto za obavljanje stručne prakse u pekari Lieken, slavila sam zajedno s njom i skakala do plafona od radosti.

Smatram doista dobrim to što se mladima u Njemačkoj nude mnogobrojne mogućnosti savjetovanja. Pomaže im se i traže se rješenja. To je drukčije nego u mnogim drugim zemljama. Ovdje postoji toliko mnogo mogućnosti za mlade ljude – samo se mora preuzeti inicijativa.“

” **Bila sam sretna da se Valeriji pomoglo.**

Natalya Wilm bila je važan oslonac svojoj kćerki Valeriji.

” Sama ne bih bila uspjela završiti svoje strukovno obrazovanje.

Farah Elouahabi je pribavila sebi pomoć i uspješno zaključila svoje strukovno obrazovanje.

Farah Elouahabi – Komercijalistkinja za špedicijske i logističke usluge u špediciji Kunze u Bielefeldu

Podrška tokom strukovnog obrazovanja

Postoje razna mjesta za informiranje o potpori namijenjenoj učenicima kako bi im se omogućilo da uspješno okončaju svoje strukovno obrazovanje. Naš primjer govori o iskustvu Farahe Elouahabi koja se u nekom trenutku počela osjećati preopterećenom zahtijevnošću svog strukovnog obrazovanja. To nije ugodan osjećaj, ali ni razlog za očajavanje – ona je sebi pribavila pomoć. Rezultat je vidljiv: dobre ocjene u završnoj svjedodžbi i radni ugovor nakon zaključenja strukovnog obrazovanja.

„Moje mi zanimanje pričinjava zadovoljstvo, iako u ovoj branši moram raditi puno, pa ponekad i prekovremeno. Tokom strukovnog obrazovanja imala sam fazu kad sam počela sve pomalo zapuštati. To se naravno odrazilo na ocjene pa sam htjela brzo nešto promijeniti. Budući da sam u strukovnoj školi odmah od početka primala pomoć koju financira Agencija za rad, obratila se direktno toj ustanovi i tako došla do gospodina Schäfera.

Poduzeću u kojem sam obavljala stručnu praksu svidjelo se što sam samostalno preuzela inicijativu. Kasnije su bili toliko zadovoljni mojim rezultatima da su i ostalim učenicima preporučili da zatraže pomoć koja se nudi tokom strukovnog obrazovanja. Sveukupno sam godinu i pol dobivala pomoć te naposljetku strukovni ispit položila s ocjenom „dobar“. Sama to ne bih bila uspjela. Budući da su moji ispiti prošli tako uspješno, moja me je firma odmah preuzela.”

Klaus Schäfer, Voditelj projekta „Pomoć tokom strukovnog obrazovanja“ pri Organizaciji za radničku skrb (AWO) u Bielefeldu

„U većini je slučajeva situacija ista kao i u Farahe. Učenici nam dođu jer imaju stručne deficite. Sami nas nazovu ili to učine njihovi roditelji.“

Nažalost, veliki broj učenika sa stručnim problemima dođe k nama relativno kasno, npr. tek kratko prije ispita. Međutim, „pomoć tokom strukovnog obrazovanja“ može se dobiti već u prvoj godini strukovne izobrazbe.

Najveći dio učenika sa stručnim problemima uspije položiti ispite uspomoć ove potpore. To je odlično. Kad djeca sebi priznaju da im je pomoć potrebna, onda i roditelji moraju stati iza njih. Tako se nešto može dogoditi, ali najvažnije je ipak ponovo ustati kad se padne. Pomoć se može dobiti i kad se ima privatnih problema sa poduzećem koja vrši obrazovanje ili kod svakodnevnih problema.“

Moguća mjesta za informiranje

- Važne kontakt osobe za sva pitanja vezana uz strukovno obrazovanje jesu savjetnici za strukovno obrazovanje u komorama. Oni pružaju savjete i podršku učenicima i njihovim roditeljima.
- Agencija za rad financira pomoć za učenike tokom strukovnog obrazovanja. Riječ je o besplatnoj dodatnoj nastavi van obaveznih strukovno-obrazovnih aktivnosti. Učenici mogu sudjelovati na takvoj nastavi ako poteškoće u školi ili na praksi ugrožavaju uspjeh strukovnog obrazovanja.
- Inicijativa „Sprečavanje prekida strukovnog obrazovanja“ dodjeljuje mladima po potrebi volontera koji im pomaže tokom strukovnog obrazovanja u slučaju individualnih problema i pitanja. Daljnje informacije pronaći ćete na: vera.ses-bonn.de.

”

**Najvažnije je
kada padnete da
opet ustanete.**

Klaus Schäfer, voditelj projekta pri Organizaciji
za radničku skrb (AWO)

Porijeklo kao šansa: Iskoristiti prednosti dvojezičnosti

Mladi ljudi iz doseljeničkih porodica često govore dva jezika i uglavnom potječu iz dvaju kulturnih krugova. Te kompetencije oni mogu koristiti u profesionalnom životu. Tko pored njemačkog sigurno vlada još nekim jezicima, trebao bi to navesti u svojoj molbi i razgovorima za posao. Mnoga poduzeća cijene višejezičnost i interkulturalnu kompetenciju jer su oni ključ za pristup novim krugovima klijenata.

Havva Tiryaki mlada je djevojka koja je u potrazi za mjestom strukovnog obrazovanja iskoristila svoje turske korijene kao prednost. Mjesto stručne prakse dobila je u turskoj banci jer usmeno i pismeno vlada njemačkim i turskim jezikom. Na to su njeni roditelji veoma ponosni.

„**Jezik sam doista u međuvremenu i usavršila. To i jest moj cilj – uvijek nadograđivati svoje znanje.**“

Havva Tiryaki, 22, izučava za zanimanje ekonomistice bankarskog usmjerenja

„Dok sam išla u realnu školu, nisam posebno maštala ni o jednom zvanju. Zahvaljujući radnoj praksi tokom općeobrazovnog školovanja postalo mi je međutim jasno – mora biti nešto gdje ću biti jako puno u kontaktu s ljudima. U potrazi za mjestom stručne prakse poslala sam molbu različitim poduzećima. Uvijek sam navodila da sam odrasla dvojezično, makar to nije bio jedan od zahtjeva.“

Jednog sam dana pronašla na internetu oglas Ziraat banke u Stuttgartu koja je tražila učenike za praktično osposobljavanje. To je bila moja šansa! Sada učim za ekonomisticu bankarskog usmjerenja te istovremeno mogu primjenjivati i poboljšavati svoje znanje turskog kojeg sam u međuvremenu doista i usavršila. To i jest moj cilj – uvijek nadograđivati svoje znanje. U našoj porodici bilo je oduvijek jasno da ćemo brat i ja upisati strukovno obrazovanje jednako kao i moj otac koji je u Njemačkoj izučio za industrijskog mehaničara. Naši roditelji kažu: Tako ćete imati nešto vrijednog u rukama.“

Savezna uprava kao poslodavac

Državna služba Savezne uprave namjerava zaposliti veći broj doseljenica i doseljenika. Na internetskoj stranici wir-sind-bund.de mladi i roditelji svih nacionalnosti mogu pronaći informacije o različitim mogućnostima strukovnog obrazovanja.

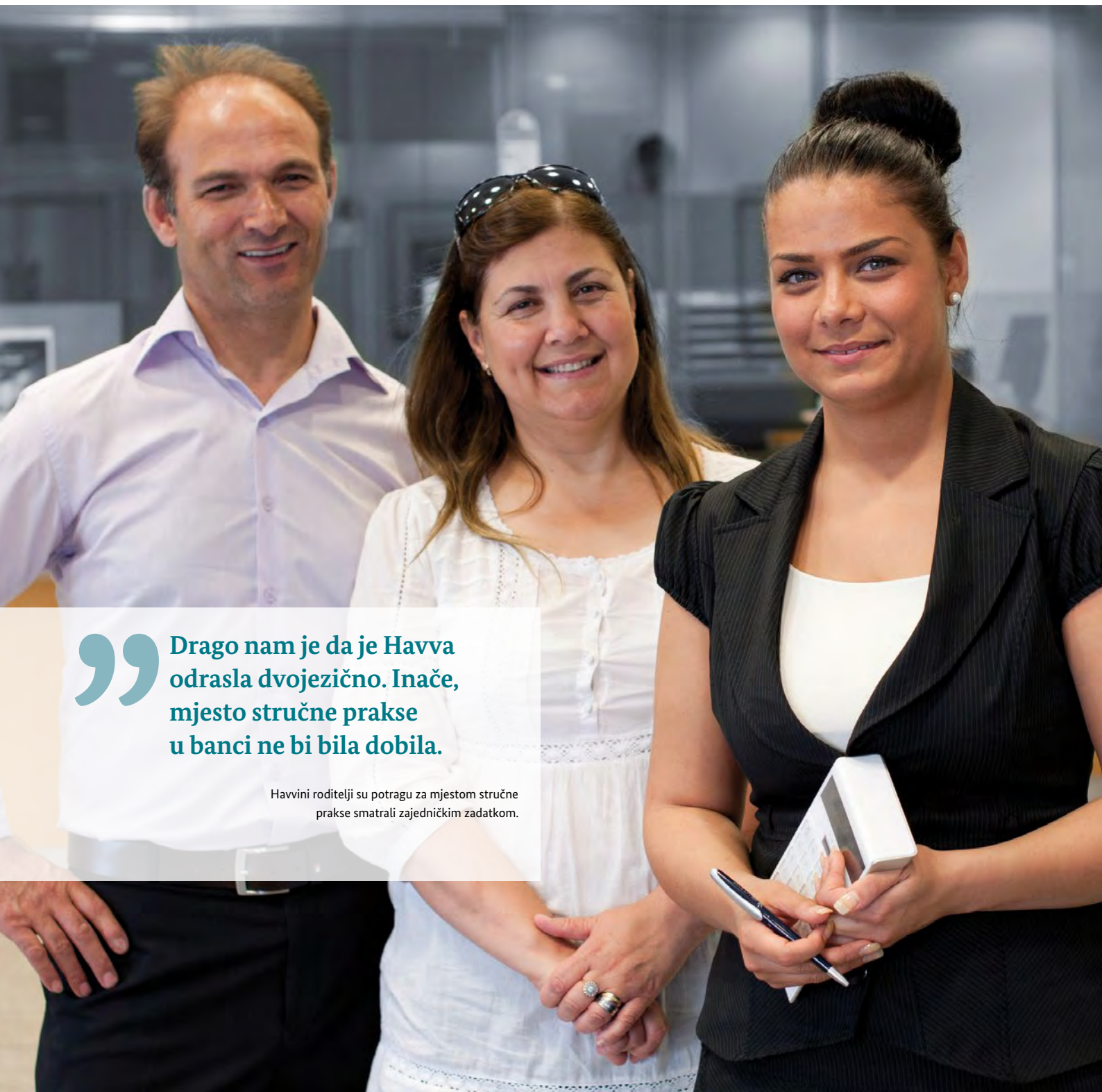
Havva Tiryaki – Praktično osposobljavanje u Ziraat banci u Stuttgartu za zanimanje ekonomistice bankarskog usmjerenja

Veysel i Nezihat Tiryaki, Havvini roditelji

„Mi smo Havvi od samog početka savjetovali da upiše jedno od strukovnih zanimanja. Njena potraga za mjestom stručne prakse bila je u to doba naš zajednički zadatak. Raspitali smo se u krugu prijatelja i razmjenjivali savjete. Dijelom smo joj i mi predlagali kamo da pošalje svoju molbu, ali to su bile samo preporuke – odluku je morala donijeti sama.

Mjesto stručne prakse u turskoj banci je savršeno za nju. Uči ophoditi se s turskim klijentima koji dijelom dolaze sa sasvim različitim problemima i pitanjima, nego njemački

klijenti. Ako se nakon strukovnog obrazovanja ili kasnije odluči poslati molbu drugim bankama, to će biti sigurno od prednosti za nju.“

” Drago nam je da je Havva odrasla dvojezično. Inače, mjesto stručne prakse u banci ne bi bila dobila.

Havvini roditelji su potragu za mjestom stručne prakse smatrali zajedničkim zadatkom.

Funda Saltürk – Praktično osposobljavanje u poduzeću Ford u Kölnu za konstrukcijsku mehaničarku

Netipičan odabir zanimanja

U Njemačkoj postoje mnoga zanimanja koja tradicionalno obavljaju češće žene nego muškarci. Funda Saltürk i Richard Akortsu dvoje su mladih ljudi koji su svoja zanimanja odabrali neovisno o tradiciji. To im je otvorilo nove perspektive te donijelo puno zadovoljstva, osjećaj priznatosti i radosti.

Funda Saltürk već je rano otkrila svoju nadarenost za zanatstvo te sada izučava strukovno zanimanje konstrukcijske mehaničarke. Fundi je bilo važno da je od samog početka imala podršku svoje porodice, iako su prvotno njeni roditelji imali neke dvojbe.

Dar za zanatstvo

„U osmom sam razredu pohađala radnu praksu, i to u odjelu u kojem radi i moj otac. Na tu sam ideju došla kad smo sa školom išli u razgledavanje raznih poduzeća. Tom sam prilikom jako brzo primijetila da mi zanatski rad veoma leži. Moja praksa u Fordu – to su bile tri vrlo zabavne nedjelje: rukovanje napravama, mjerenja, ispitivanja u plavom radnom kombinezonu i sigurnosnim cipelama.

Nakon toga sam htjela znati koja sve zanimanja postoje na tom području i tako sam naletjela na zanimanje koje sada izučavam. Na Danima otvorenih vrata u Fordu još sam jednom pogledala što rade konstrukcijski mehaničari. Jako mi se sviđjelo što sam vidjela. Molba nakon devetog razreda bila je zato sasvim jasna stvar i tako sam tri mjeseca kasnije dobila svoj ugovor. Od početka strukovnog obrazovanja nije bilo jednog dana kada nisam htjela ići raditi. Taj posao jednostavno volim. Svoje strukovno obrazovanje želim završiti i iz tog razloga jer znam da se mnoge djevojke ne usuđuju obavljati ovakva zanimanja. Želim im pokazati da je to moguće. One će moći po meni vidjeti da se to da svladati.“

Muhsin Saltürk, Fundin otac

„U Fordu sam zadužen za postrojenja. Htio sam pokazati Fundi tokom njene prakse da jedan takav posao nije jednostavan. Stoga sam zahtijevao jako puno od nje. Bila je potpuno crna u licu kad bi navečer stigla kući, ali je bila sretna. Njena odluka je na kraju bila čvrsta: htjela je obavezno izučiti zanimanje na tom području. Rekao sam joj: Moraš sama znati, to je tvoja budućnost!

Na osnovu dobrih rezultata mogla je skratiti svoje strukovno obrazovanje za pola godine. Nisam mogao vjerovati da će ona to doista privesti kraju. Mislio sam da će kad tad izgubiti to svoje ushićenje i zaključiti kako to nije posao za

jednu ženu. Ali, očigledno je da sam imao predrasude. To je fantastično kada danas vidim koliko je sretna u svom zanimanju. Čak je i moj 75-godišnji otac blistao. On je – kao i svi mi – jako ponosan na nju.“

” To je fantastično kada vidim kako je Funda sretna u svom zanimanju.

Muhsin Saltürk je ponosan na svoju kćerku Fundu.

Richard Akortsu – Praktično osposobljavanje za pomoćnog
njevogatelja starijih osoba u Frankfurtu na Majni

Zanimanje koje usređuje

Richard Akortsu praktično se osposobljava za pomoćnog njevogatelja starijih osoba. Unatoč nekim prigovorima nije se dao nagovoriti da odustane od željenog zanimanja. Pritom je imao podršku svog rođaka Martina.

„Znao sam već tokom općeobrazovnog školovanja da ću raditi na području njege starijih osoba. Jasno mi je da je to neuobičajeno zanimanje za muškarce. Tema njege počela me je zanimati kada sam kod nas kući pomagao starijoj nemoćnoj gospođi. Na početku su doduše svi moji prijatelji bili iznenađeni mojim odabirom zanimanja, ali sada ga poštuju.

Jednostavno me usređuje kad pomažem i kad vidim da je osoba zbrinuta i ima sve što treba. Većina njih se raduje da tu i tamo dođe mladi muškarac. Ovo zanimanje otvara mnoge puteve i mogućnosti. Ja u svakom slučaju želim ostati na području njege.“

” **Znao sam već tokom općeobrazovnog školovanja da ću raditi na području njege starijih osoba.**

Richard Akortsu radi kao pomoćni njevogatelj starijih osoba u Frankfurtu na Majni.

Martin Akortsu, Richardov rođak

„Brinuo sam se o Richardu nakon smrti njegovih roditelja. Odlazio sam na roditeljske sastanke, razgovarao s nastavnicima i informirao se kako se Richard razvija. Kada mi je rekao da želi postati njegovatelj starijih osoba, najprije sam ga pogledao i upitao: je li ti to misliš ozbiljno? Ali, to je ono što on želi raditi i on ide tim svojim putem. Cijelim srcem stojim iza svog zvanja. Imam veliko poštovanje prema onome što on radi i pritom mu rado pružam podršku.”

Girls' Day i Boys' Day

Posebna prilika za otkrivanje spolno netipičnih zanimanja jest Girls' Day za djevojčice i Boys' Day za dečke. Svake godine u četvrtom mjesecu poduzeća diljem zemlje pozivaju učenice i učenike k sebi kako bi im omogućili da upoznaju radni svijet. Više informacija možete dobiti na: girls-day.de i boys-day.de.

„Imam veliko poštovanje prema onome što Richard radi.

Martin Akortsu stoji uz svog rođaka Richarda.

Brojni putevi stoje otvoreni

Sa završenim strukovnim obrazovanjem Vaše je dijete postavilo važan temelj za svoj budući profesionalni život. Postoje mnoge mogućnosti napredovanja i različiti putevi građenja karijere, kao npr. stručno usavršavanje, majstorski ispit ili studij.

Stručno usavršavanje

Stručno usavršavanje produbljuje i proširuje postojeće znanje nakon završetka strukovnog obrazovanja. Na raspolaganju stoje različite mogućnosti kvalificiranja: od tehničara preko specijaliziranog komercijalista i majstora pa sve do ekonomiste. S odgovarajućim kvalifikacijama poput majstorske diplome možete se osamostaliti i otvoriti vlastito poduzeće.

Studij

U principu, sa završenim strukovnim obrazovanjem i uspješnim stručnim usavršavanjem moguće je upisati se na visoku stručnu školu ili fakultet i bez mature.

Profesionalno usavršavanje tokom strukovnog obrazovanja

Stručno usavršavanje – već tokom strukovnog obrazovanja: Učenici se mogu već tokom strukovnog obrazovanja stručno usavršavati dodatnim kvalificiranjem. Na primjer, učenici mogu produbiti svoje znanje na području elektronske obrade podataka ili stranih jezika, naknadno polagati strukovnu maturu ili apsolvirati tehničke kurseve. Informacije na tu temu: ausbildung-plus.de.

Dio strukovnog obrazovanja u europskom inozemstvu/inostranstvu: Postoje mogućnosti za apsolviranje jednog dijela strukovnog obrazovanja u europskom inozemstvu/inostranstvu. Takvi se boravci u drugim zemljama, primjerice, djelomično organiziraju i financiraju preko europskih poticajnih programa i financijska potpora. Informacije na tu temu: na-bibb.de.

” Najprije strukovno obrazovanje potom studij – to je bio pravi put za mene.

Zahvaljujući kombinaciji strukovnog obrazovanja i studija, Salvatore Tortorici ima još veće šanse za napredovanje u karijeri.

Salvatore Tortorici – Praktično osposobljavanje u poduzeću Deutz AG za zanimanje industrij skog mehaničara te studij strojarstva/mašinstva u Kölnu

Upis studija nakon strukovnog obrazovanja

„Praktično osposobljavanje u poduzeću Deutz AG sam započeo kako bih najprije izučio nešto praktičnog. Moji su roditelji u to vrijeme zauvijek otišli u Italiju pa sam trebao redovita primanja. Nimalo se ne kajem što sam se odlučio za strukovno obrazovanje. To je bila sasvim ispravna odluka.

Nakon strukovnog obrazovanja radio sam kao kvalificirani radnik i istovremeno uz posao započeo studij strojarstva/mašinstva u Kölnu. Nažalost, moj godišnji ugovor s poduzećem Deutz AG nije bio produžen. Stoga sam se nakon toga odlučio studirati u punom radnom vremenu. Na fakultetu sam mogao puno toga iskoristiti što sam naučio tokom strukovnog obrazovanja i to je bila moja prednost naspram ostalih studenata.

Sa stečenom bachelor diplomom poslao sam opet molbu Deutzu AG za posao pogonskog inženjera. I doista, jednog su me dana nazvali i informirali da postoji jedno slobodno radno mjesto. Zahvaljujući strukovnom obrazovanju i studiju stekao sam zaista dobro stručno znanje i odlične šanse za karijeru.“

Dualni studij

Dualni studij obuhvaća različite studijske programe. Svi oni povezuju praksu sa znanostima. Jedna od varijanti dualnih studijskih programa kombinira studij vremenski i sadržajno s dvojnim strukovnim obrazovanjem. Na stranici [ausbildungplus.de](https://www.ausbildungplus.de) pronaći ćete bazu podataka o dualnim studijskim programima.

Ostala savjetovališta

U svakoj regiji postoje razna dodatna savjetovališta koja mladima mogu pomoći u potrazi za mjestom stručne prakse. Ovdje su navedene neke od najvažnijih internetskih stranica na kojima možete pronaći savjetnike u Vašem mjestu stanovanja.

Mentori

Mentori volonteri savjetuju mlade ljude na osnovu svojih životnih i profesionalnih iskustava. O ovoj se ponudi detaljnije možete informirati na internetskoj stranici aktion-zusammen-wachsen.de.

Službe za mlade doseljenike

Mnogi gradovi imaju službe za mlade doseljenike koje pružaju podršku na temu strukovno obrazovanje i zapošljavanje. Podatke o lokacijama možete pronaći na internetskom portalu jmd-portal.de.

JAČATI OMLADINU U SMJEŠTAJU

Inicijativa JAČATI OMLADINU daje podršku zaknutim mladim ljudima i mladim useljenicima sa posebnom potrebom za integracijom da prebrode prepreke na putu školske, poslovne i socijalne integracije. Na internet stranici jugend-staerken.de/standorte.html možete pronaći savjetovališta u vašoj blizini.

Pregled informacija o strukovnom obrazovanju

Važne informacije i pomoć na temu obrazovanja i odabira zanimanja nude se na brojnim internetskim stranicama. Kako bi se omogućio brzi pregled, na slijedećoj internetskoj stranici prikupljene su i ocijenjene najvažnije ponude:

bibb.de > Berufe

Doseljeničke organizacije

U Njemačkoj postoje veliki broj raznih organizacija osnovanih od doseljenika. Neke od njih pružaju podršku pri integraciji u profesionalni život te savjetuju mlade ljude na prijelazu u strukovno obrazovanje. Raspitajte se u krugu prijatelja da li u Vašoj regiji postoji organizacija koja nudi takvo savjetovanje.

KAUSA servisna mjesta – osobe za kontakt na licu mjesta

KAUSA servisna mjesta informiraju i savjetuju samostalne osobe, omladinu i roditelje sa migracijskom pozadinom kao i mlade izbjeglice sa dobrom perspektivom ostanka o temi dualnog obrazovanja. Za daljnju podrške oni na primjer upućuju osobe kojima treba savjet i na ponude komora ili agencija za zapošljavanje.

Najbliže servisno mjesto KAUSE možete naći ovdje: kausa-servicestellen.de.

Published by

Bundesministerium für Bildung und Forschung /
Federal Ministry of Education and Research (BMBF)
Division "Innovation in Vocational Training"
53170 Bonn, Germany

Orders

In writing to
Publikationsversand der Bundesregierung
P.O. Box 48 10 09
18132 Rostock, Germany
E-mail: publikationen@bundesregierung.de
Internet: bmbf.de

or by

Phone: +49 30 18 272 272 1

Fax: +49 30 18 10 272 272 1

October 2019 (updated edition June 2020)

Concept and editing

Division 4.4 at the Federal Institute for Vocational Education
and Training (BIBB) – "Strengthening VET and the Educational
Chains Initiative"

Servicestelle Bildungsketten:

Brigitte Luckhardt, Carolin Jochum

Robert-Schuman-Platz 3

53175 Bonn, Germany

Phone: +49 228 107-2909

Fax: +49 228 107-2887

E-mail: info@jobstarter.de

Internet: jobstarter.de

Text

Nina Giaramita

Translated by

Vedrana Budimir

Layout

wbv Media, Bielefeld

Hauke Sturm, Berlin

Printed by

BMBF

Photo credits

Cover and pages 3, 4, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22,
23, 24: Jörg Müller Fotografie, Hamburg

Pages 6, 10, 11: CanStock

JOBSTARTER is financed from funding provided by the Federal
Ministry of Education and Research and the European Social
Fund. The Programme is operated by the Federal Institute for
Vocational Education and Training.

The Parents' Guide is available in other languages. These versions
can be accessed free of charge at bmbf.de.

This specialized publication of the Federal Ministry of Education
and Research is available free of charge. It is not for sale and may
not be used by political parties or groups for electoral campaigning.

bmbf.de

